

פלאי התורה

♦ הפלאות המדהימות ביותר מכל פלאי תכל ♦

בס"ד | גליון ע"ו | פרשת בחקתי | חודש אייר, המסוגל לרפואה | ת'הא ש'נת פ'לאות ב'תורה |

♦ הקשר לפרשה ♦

הגליון במשנתו והנהגתו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א (חלק ב') - לכבוד יומא דהילולא של התנא האלקי רשב"י זיע"א שחל השבוע, ביום ל"ג בעומר. והנה רבים וטובים רוצים להתפלל בציון רשב"י, אבל האמת שיש אפשרות יותר טובה - שהתנא האלקי רשב"י יתפלל עלינו ומליץ טוב בעדנו, וכדאיתא ביבמות (צ"ז). דר"ש אומר, כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. ואיתא בספר חסידים (סימן רכ"ד) - דהכוונה בזה, שהצדיק מתפלל ומליץ טובה על כל מי שאומר דבר שמועה מפיו.

♦ נושא השבוע ♦

חידות נפלאות במשנתו של התנא האלקי רשב"י זיע"א [חלק ב']

פלאי הפרשה והמועדים

חידות נפלאות בעניני הפרשה והמועדים

חידוד ג'

יש כלל בש"ס - סתם רבי שמעון הוא ר"ש בר יוחאי (כ"כ רש"י במס' שבועות דף ב'ב), היכי תמצא בשני מקומות שמוזכר במשנה רבי שמעון, ואין הכוונה לר"ש בר יוחאי אלא לתנא אחר (חידוד זה מהגאון רבי דוב בער ריכמן שליט"א - דומ"ץ דקהל מחזיקי הדת, קרית בעלזא, ירושלים) ?

תשובה: תנן מסכת אבות (פרק ב' משנה ט') - "רבי שמעון אומר הלוח ואינו משלם, אחד הלוח מן האדם כלוח מן המקום ברוך הוא שנאמר (תהלים ל"ז) לוח רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן", ובמשנה י"ג (שם) תנן - "רבי שמעון אומר הוי זהיר בקרית שמע ובתפלה, וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא שנאמר (יואל ב') כי קל חנון ורחום הוא ארך אפים ורב חסד ורחם על הרעה ואל תהי רשע בפני עצמך". ובשתי המשניות הנ"ל, מה שכתוב ר"ש אומר - אין הכוונה לר"ש בר יוחאי, אלא הכוונה לר' שמעון בן נתנאל, המובא שם במשנה ח' - משה תלמידים היו לרבן יוחנן בן זכאי, ואחד מהם הוא "רבי שמעון בן נתנאל", וכן משמע מסדר המשניות שם (ובספר שיחת אבות מהגר"ש שורף שליט"א, רב בימ"ד חיסדא ב"ב באבות שם - מביא שכ"כ להדיא בספר 'חקר יוחסי' מאמר א', אות ש'. אך מביא שיש חולקים דהכוונה כן לרשב"י).

חידוד א'

איתא בש"ס (סנהדרין דף ע"ד). וכן נפסק להלכה (שו"ע יו"ד סימן קנ"ז ס"א), דאין חיוב מסירות נפש רק על ג' עבירות החמורות. על איזה עבירות נוספות מצאנו שרשב"י סובר 'לחלק מהראשונים והפוסקים' שגם עליהם יש חיוב 'מסירות נפש' ?

תשובה: א. הלבנת פנים - איתא בכמה מקומות בש"ס דר"ש אומר 'נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים', ויש ראשונים ופוסקים שלומדים - שהכוונה כפשוטו דלר"ש יש חיוב מסירות נפש על עוון 'הלבנת פנים' (עיין ברכות דף מ"ג; סוטה דף י'). ובתוספות שם ד"ה נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש, כתובות דף ס"ז; בבא מציעא דף נ"ט. רבינו יונה שער ג', מגן אבות להתשב"ץ פי"ג מ"א). אך יש לציין שיש ראשונים ופוסקים שחולקים דאין חיוב מסירות נפש בזה, אלא זה רק הנהגה טובה (עיין בקונטרס הנפלא 'עבודת ל"ג בעומר' במדור 'בירורי הלכה' סימן ה' שמרחיב בזה). ב. ביטול תורה - כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו זיע"א, מחדש דלרשב"י יש חיוב מסירות נפש על העוון של 'ביטול תורה' (עיין במדור 'פרפראות הפלאות' שהבאנו דבה"ק בהרחבה, ומנין למד זאת).

פלאות הקוראים

חידות נפלאות מהקוראים החשובים

חידוד מהגאון רבי יחזקאל אהרן שווארץ שליט"א,

רב דקהל חסידים בהר יונה ומח"ס "חליצה כהלכתה" וש"א"ס, ודומ"ץ מערב ב"ב איך יתכן, שבתפלת שחרית רגילה, ששליח צבור מוציא את הצבור בחזרת הש"ץ ויש שם כמה כהנים, ואף על פי כן "אין נושאין כפים" ?

תשובה: מיירי באופן שהתחילו להתפלל חזרת הש"ץ בעשרה בברכת אבות, אך באמצע שמונה עשרה יצאו מקצת מהקהל, דקיי"ל בשו"ע (או"ח סי' נ"ה סעיף ג') - שגומרים להתפלל כל השמו"ע אם נשארו רובן. וכתב המשנה ברורה (שם ס"ק י') - שמכל מקום אין נושאין כפים כיון דנשיאת כפים הוא ענין בפני עצמו, וצריך לזה עשרה אנשים. ומקור דברי המ"ב הוא מהבית יוסף שם בשם הר"ן, אלא שסיים המשנה ברורה שם - שמכל מקום יאמר תפלת 'אלקינא אבותינו וגו' שאומרים במקום נשיאת כפים ע"ש.

"תורתנו מגן לנו היא ומיליץ טוב בעדנו - אדונונו בר יוחאי"

הגליון במשנתו והנהגתו של התנא האלקי רשב"י זיע"א, מוקדש לע"נ מ"ה קדושי מירון שעלו בסערה השמימה בליל ל"ג בעומר תשפ"א לאחר שקיבלו עליהם 'עול מלכות שמים'. החפצים לקחת חלק בהוצאות הגדולות של הגליונות, ניתן להפקיד בבנק פאג'ו/סניף 186 מספר חשבון - 931055 ע"ש דוד נתנאל שוורץ, או בטלפון 052-7156981, תודה רבה מראש להשתתפות.

חידוד ב'

היכן מצאנו לאחד מהפוסקים שכתב דין להלכה על "מוצאי ל"ג בעומר" שדינו כ"מוצאי שבת" ?

תשובה: כתב בספר מועד לכל חי להגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל (סימן ז' אות י') - ליל ל"ג בעומר, לא יאמר תחנונים בקריאת שמע אם בא לישן קודם די' שעות כדין מוצאי שבת וכו' ע"ש. ובספר הליכות חיים (ערך ל"ג בעומר) מובא שכ"ק מרן אדמו"ר השפע חיים מצאנו זיע"א אמר - שזה דבר פלא וחדוש גדול.

"הדרשות הנלהבות - ל"ג בעומר וחג השבועות"

- * נמשחת אשריך - איך זוכים להדבק במדות של התנא האלקי רשב"י שהיה מאושר ושמה בכל המצבים.
- * הודו שבהוד - איך זוכים להודות להקב"ה גם על המצבים הקשים.
- * לב טוב - איך זוכים להתחזק בענינים שבין אדם לחבירו, במשנתו של התנא האלקי רשב"י זיע"א, בשילוב סיפורים נוראים ונפלאים.
- * מסירות נפש לתורה - במשנת התנא האלקי רשב"י זיע"א.
- * והערב נא - סדרת עצות למעשה, איך זוכים להרגשת עריבות ומתיקות בלימוד התורה.
- * למען תזכרו - סדרת עצות למעשה, איך זוכים לזכור את הלימוד לשנים רבות.
- * כי הם חיינו - סיפורים ואמרים נפלאים ויקרים על גודל ההשפעה שזוכה האדם לעצמו ולאחרים, בזכות לימוד התורה.
- * חביבין דבקבעתא - על החשיבות והתועלת הגדולה של 'קביעת עתים לתורה'. להאמנת דרשות, ניתן לפנות להרב חיים אנדל ע"ס: 058-3275596

סיפור נורא מא' הניצולים מהאסון הנורא במירון, והדרך של ר"ש להיושע מצרה

במאכל ובמשתה, כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה. הלכו בדרכיו, ועשו לעצמן יום טוב, ועשו סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי, כיון שנתייבשה דעתו עליו, אמר לה בתי - ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית שלי אותו ולכי לבית אביך, מה עשתה היא, לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה, ואמרה להם - שאוהו במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא, בחצי הלילה ננער משנתיה (=התערור משנתו), אמר לה בתי היכן אני נתון, אמרה ליה בבית אבא. אמר לה - מה לי לבית אביך, אמרה ליה - ולא כך אמרת לי בערב? כל חפץ טוב שיש בביתי שלי אותו ולכו לבית אביך, אין חפץ בעולם יותר ממך. הלכו להם אצל רבי שמעון בן יוחאי, ועמד והתפלל עליהם ונפקדו, ללמדך מה הקדוש ברוך פוקד עקריות, אף צדיקים פוקדים עקריות. והרי דברים ק"ו ומה אם בשר דום על שאמר לבשר דום שכמותו 'אין לי חפץ בעולם טוב ממך' נפקדו, ישראל המחכים לישועת הקב"ה בכל יום ואומרים 'אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה' על אחת כמה וכמה ע"ש.

וכ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א אמר על סיפור הנ"ל - רבי שמעון צוה להם לעשות 'סעודה גדולה' (=לפני הגט) כמו בנישואין, ומה נמשך כל הענין ונושעו, זו היא סגולה מרשב"י. עוד אמר כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א - דלא נאמר במדרש שם 'שמעו בקולו', אלא 'שהלכו בדרכיו', ונראה שכך היה דרכו של רשב"י. וזהו 'נעשה אדם נאמר בעבורך' - דרכו של רשב"י, אין אתם מתפרשים אלא מתוך סעודה, ועי"ז 'אין לי חפץ בעולם יותר ממך', ומתגלגל הישועה. וכן זה הדרך שהקב"ה יגאל אותנו מהגלות באומרנו 'אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה' וכדאיתא במדרש שם.

מדוע לא רצה האמרי חיים זיע"א להכנס לציון הרשב"י זיע"א - והנלמד מזה

שנת תשכ"ט, כשהרבי שהה בטבריה והשתוקק מאד לנסוע למירון, ורב ואב"ד מירון הגאון רבי מאיר שטרן שליט"א הכין תוכנית מפורטת לכך, אמר רבינו, שאין הוא מסוגל להצר את צעדיהם של העולים מירונה ומתרפקים על ציונו הק' של רשב"י זיע"א. מאד לנסוע למירון, ורב ואב"ד מירון הגאון רבי מאיר שטרן שליט"א הכין תוכנית מפורטת לכך, אמר רבינו, שאין הוא מסוגל להצר את צעדיהם של העולים מירונה ומתרפקים על ציונו הק' של רשב"י זיע"א. וזה לימוד גדול - לכל אלו החפצים להכנס לציון הרשב"י ובפרט בל"ג בעומר, שמגיעים לשם רבבות יהודים, שצריך משנה זהירות שלא יעשה זאת באופן שזה יהא 'חב לאחרני', וידוע מאמרו של הבית אהרן מקארלין זיע"א - מה הקדוש ברוך הוא לכלל, אף רבי שמעון לכלל. ואפשר לומר - שיש בזה רמז לענין זה, דכמו שהקב"ה דואג לכלל, וכן נהג רבי שמעון, גם אנו צריכים לחשוב ולהתחשב בפועל עם כולם.

סיפר המשפיע הרה"צ ר' מנחם מענדיל מוסקוביץ שליט"א, רב קהילת 'אזמרה' בצפת, שהיה כפסע בין החיים למות באסון מירון, ליל ל"ג בעומר תשפ"א, כשעלו בסערה השמימה מ"ה נפשות זכות וטהורות לאחר שקיבלו עליהם עול מלכות שמים.

כשאירע האסון אני הייתי בין האנשים שנפלו על הרצפה ונפל עלי מפולת גדולה של אנשים, ולא יכולתי לזוז אפילו מעט, ובודאי שלא יכולתי לנשום או לעשות כל פעולה אחרת שתטיב את מצבי. בסמיכות אלי שכב בחור יקר שביקרים כמו יוסף דוד אלאחד זצ"ל, בן הרה"ח ר' מאיר נחמן אלאחד שליט"א, ה' יאריך ימיו ושנותיו בניעמים. בעת שמקהלת המזמרים עדיין היו עוסקים בעבודת השירה, ואנו מוטלים שם כאבן שאין לה הופכין ממש ביסורים נוראים, ייסורי הגוף והנפש. שאלנו אז אחד לשני - למה כוחות ההצלה לא באים להציל אותנו? הרי אנו עלולים למות כל רגע. התשובה לשאלה זו מאותו בחור צדיק, היתה: בוא נגיד ביחד "מזמור לתודה". בואו נתבונן מה אירע שם ברגע זה - בחור צעיר שוכב בידיעה ברורה כי עוד זמן קצר אנו עולים לישיבה של מעלה, אבל במקום להתלונן או לבוא בטרוניא חלילה כלפי שמיא, התשובה היא אחת: "מזמור לתודה" - אין לו כלום בעולמו כי אם להודות ולהלל להש"ת.

עוד סיפור פלא בענין זה מובא במדרש רבה (שיר השירים, פ"א) עה"פ 'עגילה ונשמחה בך' - מעשה באשה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, הלכו לרבי שמעון בן יוחאי ואמרו לו שהם רוצים להתגרש זה מזה (עיין מסכת יבמות דף ס"ה), אמר להם רבי שמעון - כשם שנזדווגתם זה לזה

בספר הליכות החיים (ח"א, עמ' רצ"ד) מהרה"ג ר' יחזקאל יוסף גייגר שליט"א, אשדוד, מובא סיפור נפלא - בער"ח אלול תשל"ל הגיע כ"ק מרן ה"אמרי חיים" מוויזניץ זיע"א לאתרא קדישא מירון ללא החסידים, קהל גדול של אחינו בני ישראל שהו אז בציון הק', כשיצא הרבי מהרכב, ביקש לא להיכנס לציון אלא להגיע למרפסת הכהנים שמחוץ לציון, כשהגבאי התפלא על כך, אמר הרבי - יהודים דבקים ברשב"י, ואני כשאכנס לשם יגרשו אותם משם, זכורני - כשבאתי למירון בשנת תרצ"ה ונדחקו, וצעקה אשה פלוגית: רבי, ר' שמעון שייך גם לי ולא רק לך. אחר כך שאל הגבאי, מדוע בכל פעם הוא כן נכנס לציון? ענה הרבי - 'כאשר אני בא עם הציבור שלי, הם מכינים לי מקום, ולא מגרשים אף אחד'. וכך ישב והסתכל לתוך מקום הציון והתייפח בבכי: יהודים דבקים ברשב"י, ללמדנו שעל אף גודל השתוקקותו לרשב"י, כשהגיע להתכבד 'במקום חבירו' לא רצה להכנס לציון הק'. בחזרתו לצפת אמר הרבי שמהאי טעמא אינו נוסע למירון בל"ג בעומר, וכן היה בעומר

פרפראות הפלאות

פרפראות נפלאות בעיני הפלאות

ביאור דבריו הפלאיים של התנא האלקי רשב"י זיע"א - שאיים על רבו ר"ע שיאמר לאביו יוחי שימסור אותו למלכות

איתא במסכת פסחים (דף ק"ב). - חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר לו רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו 'אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות'. והדבר תמוה מאד, איך יתכן שהתנא האלקי רשב"י איים על רבו 'רבי עקיבא' שיאמר לאביו שימסור אותו למלכות. ובספר אוצרות דברי יציב (פסחים שם) כתב תירוץ נפלא - על פי מה שאמרו חז"ל (ברכות דף ס"ג): אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, וצריך ביאור - שהרי קי"ל (שו"ע יו"ד סימן קנ"ז ס"א) - דבשאר עבירות חוץ מעבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, יעבור ואל יהרג, ולדעת הרמב"ם (פ"ה מיסודי התורה ה"ד) - אם נהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו. אלא דשינה הוא הדבר במצוות "לימוד התורה" שבלעדה עלול האדם להיכשל בעבירות החמורות, וכמו שפירש רש"י על הפסוק (דברים י"א, ט"ז) וסרתם מן הדרך וגו', וסרתם - לפרוש מן התורה, ומתוך כך 'ועבדתם אלקים אחרים', שכיון שאדם פורש מן התורה הולך ומדבק עצמו בעבודה זרה וכו' ע"ש. ומבואר מדבריו, שעסק התורה הוא מגן ותריס בפני עבודה זרה, נמצא שביטול תורה הוא בגדר 'אבזרייהו דעבודה זרה' דאמרינן ביה יהרג ואל יעבור, וכן יש לומר שהוא בגדר 'אבזרייהו דגילוי עריות' שהרי אין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב הפנוי מן החכמה (רמב"ם סוף הלכות איסוי"ב), וזהו כוונת דברי חז"ל, "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה", רוצה לומר שידוע כי בנפשו הדבר, שאם יסור אפילו לרגע מן התורה עלול הוא לבוא לעבודה זרה וגילוי עריות רח"ל שהם ביהרג ואל יעבור. ולפי זה מבואר היטב כוונת דברי רבי שמעון בן יוחי, דכיון שהשיב לו רבי עקיבא איני מלמדך, והיינו משום שיש סכנה בדבר, שהרי רבי עקיבא עצמו נתפס על דברי תורה כמו שפירש רש"י, לזה אמר לו רבי שמעון בן יוחי - אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, והתכוון לומר - דאם אין אתה מלמדני תורה, אז סופי לבוא לידי כך שאהיה מסור ואמסרך למלכות, וכיון דבלי לימוד התורה עלול אדם להתדרדר להיות רוצח ועובד עבודה זרה ומגלה עריות, לכן גם בשעת הסכנה חייב אדם למסור נפשו שלא ליבטל מדברי תורה, וממילא מחויב הרבי למסור עצמו ללמוד עמי תורה, ודפח"ח. ונלמד מזה - כמה חמור הענין של ביטול תורה, שיש על זה חיוב מסירות נפש כמו בג' עבירות החמורות.

להזמנת דרשות נלהבות ומשמחות, מבחר תוכניות "פלאי התורה" בכל מקצועות התורה, (יש אפשרות בליווי מצגת), זיציים, ושבתות מרוממות ומשמחות. ניתן לפנות: 058-3275596

גליון זה מאוצרותיו של המשפיע הרה"ג ר' דוד נתנאל שורף שליט"א יו"ר מכון "פלאי התורה" ומגיש בישי"ג "אהל התורה" - סאסוב ומח"ס "יד המשפטי" | אין לפסוק הלכה למעשה מהגליון | כל הזכויות שמורות

לתרומות עבור הגליונות | להערות והארות לשליחת חידות בכל מקצועות התורה ולקבלת העלון במייל, ניתן לפנות: דואר - רחוב ר"י הנשיא 10/19, אשדוד טלפון - 052-7156981 פקס - 153-88556981 מייל - dn0527156981@gmail.com